

עשרים יום, שאף כי לא נותרו שלשים ימי נזירות לכשישוב להשלים את הראשונה, מכל מקום יש לדון שמא נתכוין להפסיקה בנזירות השניה.⁽⁵⁾

ומשנין: **חדא מנו חדא קא מיבעיא ליה**, כלומר: אכן מסתפק רבא גם בנזירות מועטת, ושאלת רבא בנזירות מרובה היא בדרך "אם תמצי לומר" בפשיטות השאלה בנזירות מועטת —

אם תמצי לומר שבנזירות מועטת אין דעתו א-ד להפסיקה, **כיון דעשרה יומין בלבד**, שאין בהם כדי שיעור נזירות, **הוא דיתירין** [נותרן] אחר שיסיים את הנזירות השניה —

לפיכך **לא סליק ליה הלין עשרה ודאי**,⁽¹⁾ כלומר: אין ראויים עשרה ימים אלו שאין בהם שיעור נזירות להצטרף לחצי הנזירות שהחל בה, ולכן אין רצונו להפסיק —⁽²⁾

אבל **נזיר שנזר נזירות מרובה של מאה יום, כיון דאית ליה תמנין** [שמונים] **יומין לבסוף** שהוא צריך להשלים לנזירות ראשונה, **סלקין ליה** ראויים הם להצטרף לימי הנזירות שכבר מנה, ואם כן יש לומר שדעתו להתחיל מיד ואינו מקפיד על ההפסק, כפי שאכן משמע מלשונו —

אי לא דעתו להפסיק בנזירותו?

ומוסיף רבא ומסתפק:

ב. **ואם תמצי לומר** שבנזירות מרובה **חיילי** הנזירות מעכשיו, ואף שיצטרך להפסיקה —

אם אמר: **"הריני נזיר לאחר עשרים יום, ומעכשיו נזיר לעולם"**,⁽³⁾ מהו, **מי חיילא עליה מעכשיו נזירות עולם, אי לא?**

ומשום שיש לומר: דוקא הפסק בנזירותו על ידי נזירות דומה לא איכפת לו, כיון שגם בשעה שמפסיק נוהג הוא נזירות כעין זו שנדר —

אבל כשנזר עכשיו "נזירות עולם" ולאחר עשרים יום קיבל עליו סתם נזירות, יש לומר שאינו רוצה להפסיק את נזירות העולם שלו במין נזירות אחרת.⁽⁴⁾

ומוסיף רבא ומסתפק:

ג. **ואם תמצי לומר, דהכא כשקיבל על עצמו מעכשיו נזירות עולם, כיון דאפשר לאיתשולי** [להשאל] על נזירות השניה שקיבל עליו ואז לא יהא צריך להפסיק את הנזירות שקיבל עכשיו, לכן **חיילא** נזירות זו מעכשיו, שהרי בידו היה שלא יהיה הפסק בנזירותו, ולכן אפילו אם לא נשאל עליה הרי הוא נוהג אותה.

5. בסגנון אחר: משמע מדברי רבא שאילו לא נותרו שלשים יום כשיעור נזירות כדי להשלימם אחר הנזירות השניה, לא היה מסתפק רבא, ועל כך תמהינן: מנין פשוט לרבא דבר זה, ולמה לא נסתפק אף בזאת.

1. ויותר נראה שמילת "ודאי" לא גרסינן לה.

2. ראה מה שנכתב בזה בהערה בעמוד קודם.

3. כן היא גירסת התוספות, ויש ללמוד מדבריהם שהאומר "הריני נזיר לעולם" הרי הוא נזיר עולם, ואין צריך דוקא שיאמר "הריני נזיר עולם".

4. כתבו התוספות שלפי אותו צד בגמרא,

והספק הוא, כיצד לפרש את לשונו, אם כוונתו להיות בשמחה גדולה כיום הוולדו של משה בשבעה באדר, או שכוונתו להיות נזיר כיום מותו של משה בשבעה באדר.

פושטת הגמרא: פשוט מיהא קמייתא ניש לפשוט את השאלה הראשונה של רבא בנזירות מרובה]:

מהא דתניא בהדיא: "הריני נזיר לאחר עשרים יום, ומעבשיו מאה יום":

הרי זה מונה עשרים יום לנזירות מאת הימים, ואחר כך מונה שלשים יום בשביל נזירות שניה, ואחר כך שב ומונה שמונים יום שחסרו לו, כדי להשלים נזירות ראשונה.

הרי שעל כל פנים בנזירות מרובה חלה הנזירות עכשיו.

אבל אם אמר: "הריני נזיר כשמשון — שגם היא סוג נזירות אחרת מזו שמקבל עכשיו, אבל אינה בשאלה — לאחר עשרים יום, ומעבשיו נזיר סתם", מהו?

כי הכא דלא אפשר לאיתשולי על נזירות שמשון הבאה להפסיקן, מי חיילא נזירות סתם שנזר עכשיו, או לא, כיון שלא מסתבר שהיה רצונו להפסיק את נזירותו שמקבל עכשיו בסוג נזירות אחרת דהיינו נזירות שמשון?⁽⁵⁾

ומוסיף רבא ומסתפק בענין אחר של נזירות:

ד. אמר אדם: "אהא כמשה [כדורו של משה] בשבעה באדר", מאי דינו אם נזיר הוא או לא?

כי משה רבינו נולד בשבעה באדר ואף מת בו, וכיום הוולדו ודאי שמחו שמחה גדולה, וכיום מותו מסתמא רבים נדרו בנדר ורבו נזירים בישראל⁽⁶⁾ מחמת צער —

יגלח כשיסיים את הנזירות המפסקת שבינתיים, וראה עוד שם, וכן הקשה הרש"ש וראה מה שכתב בסוף דבריו, וראה עוד ב"ארוזי הלבנון" אות קנד.

5. כתבו התוספות, שלפי הצד שלא חלה נזירותו של עכשיו, יהא מותר ביין עד עשרים יום, ואחר כך תחול נזירות שמשון, וסתם נזירות שקיבל על עצמו תידחה לגמרי; ובקרבן אורה תמה, שאם כן נמצא שקבלת נזירות סתם שלו יצאה לבטלה, וראה מה שהגיהו ופירשו בתוספות ב"אורה מישור" וב"ברכת ראש".

6. ראה מה שנתקשו התוספות, איך יצאו אותם נזירים מידי נזירותם, כי לא היה להם היכן

שמפסיק הוא בנזירות העולם כדי למנות נזירות בינתיים, יהא דין התגלחת של הנזירות שבינתיים תלויה במחלוקת התנאים אם נזיר עולם מיקל בשערו כל שלשים יום או כל שנה, ולמאן דאמר שאין הוא מיקל אלא כל שנה, אף את התגלחת לא יעשה אלא כעבור שנה.

[וראה מה שהביא ב"ארוזי הלבנון" אות קנא לבאר דבריהם, שבפשוטו קשים הם, שהרי שיטת התוספות היא, ש"נזיר עולם" אינו מגלח אלא "מיקל שערו" בלבד].

וב"קרבן אורה" כתב על זה: ולא ידענא טעמא מאי, וכי היכי דבנזירות מאה יכול לגלח אחר נזירות שלשים, כמו שכתבו התוספות לעיל כל שנשאר כדי גידול שער, ואע"ג דבאמצע נזירות המאה הוא, אם כן גם בנזירות עולם למה לא

שנינו במשנה: הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר, התחיל למנות את שלו ואחר כך נולד לו בן, מניח את שלו ומונה את של בנו ואחר כך משלים את שלו:

ומביאה הגמרא מחלוקת אמוראים במי שעשה כדין המשנה, ונטמא בימי ניהוג נזירות של בנו שהיא באמצע הנזירות שלו:

רבי יוחנן אומר: הרי זה סותר את שתי הנזירות, גם את זו שלו שהפסיק באמצעה, וחוזר — לאחר טהרתו — למנות את שתיהן.⁽⁷⁾

ריש לקיש אומר: אינו סותר את הנזירות

שהפסיק באמצעה אלא את נזירות בנו אותה הוא נוהג בשעת הטומאה.

ומפרשת הגמרא את טעמיהם:

רבי יוחנן אומר: סותר אף את הנזירות שלו, כי הנזירות שלו עם הנזירות של בנו שהוא נוהג באמצע הנזירות שלו, הכל חדא נזירות אריכתא היא [נזירות אחת ארוכה היא].⁽⁸⁾

ריש לקיש אומר: אינו סותר, כי אין כאן נזירות אחת ארוכה, אלא: נזירות דיריה לחוד, ודבריה לחוד [שלו לחוד ושל בנו לחוד].

יסתור את שלו, ולא נחלקו אלא באופן של המשנה שהוא "משלים" את נזירותו שלו ואינו מגלח בין נזירות בנו להשלמת נזירות שלו.

השני: מה שהוא מגלח אחת על שתיים, אינו סיבה אלא סימן, כי היות ובמשנה מוכח שיכול הוא לגלח גילוח אחד על שתיים וכמו שכתוב "משלים", וכפי שנתבאר בהערה לעיל, הרי בהכרח שנזירות אחת היא; ולפי זה אין נפקא מינה אם נזר נזירות מרובה.

ב. עוד כתבו התוספות, שכל זה אם נטמא באמצע נזירות בנו, אבל אם נטמא אחר שסיים כבר את הנזירות של בנו, והוא עומד בימי השלמת נזירותו שלו אינו סותר אלא את שלו ולא את של בנו.

והביא ב"ארזי הלבנון" שם לבאר, דהיינו אפילו אם עדיין לא גילח על של בנו.

ג. אם נטמא בימי השלמתו אם סותר את נזירותו שלו מתחלתה או רק את ימי ההשלמה, בדבר זה נחלקו הרמב"ם והראב"ד בהלכות נזירות [פ"ד ה"ג], וראה מה שהביא בזה ב"ארזי הלבנון" אות קעה, ובחידושי מרן ר"ז הלוי [דף כא בדפי הספר].

להקריב קרבנותיהם, ובמה שהביא על דבריהם מדברי האחרונים ב"ארזי הלבנון" אות קס"ח עד ק"ע.

7. ומסתבר, שמונה תחילה את של בנו, כיון שקיבל אותה תחילה.

8. א. ביארו התוספות: "שהרי אינו מגלח אלא לאחר שישלים שלו ושל בנו, ובאמצע נזירותו הוא עומד".

ויש שפירשו את כוונתם, שבכלל דבריהם שני טעמים:

האחד: כיון שאינו מגלח.

השני: דבאמצע נזירותו עדיין הוא עומד שלא השלים את שלו, והוי כאילו נטמא במנין שלו, הובאו דבריהם ב"ארזי הלבנון" אות קעד.

ואת טעמם הראשון יש לבאר בשני אופנים: האחד: שהגילוח הנעשה בסוף שתי הנזירות על שניהם, הוא סיבה לסתור בימי בנו גם את שלו; ולפי זה במקום שנזר נזירות מרובה שאין הוא מגלח אחת על שתיים אלא מגלח אחר נזירות בנו, ותגלחת שניה לאחר השלמת נזירותו שלו [כמבואר בתוספות במשנה], אז אכן לא